

Okul Psikolojik Dan??manlar??n??n Yetkinlik Beklentisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Psikolojik Dan??manlar??n??n Yetkinlik Beklentisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27772>

Özet

Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n Yetkinlik Beklentisi Ölçe?i, okul ortam?nda çal??an **psikolojik dan??manl?k** personelinin mesleki görevlerini yerine getirme konusundaki alg?lanan yeterlilik düzeylerini ve beklentilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? özgün bir araçtır. Bu araç, özellikle okul dan??manlar?n?n sahip olmas? gereken temel rolleri ve yetkinlikleri kapsayan geni? bir alanda öz yeterlilik inançlar?n? de?erlendirmeye odaklanmaktadır.

Ölçek, F. Yiyit tarafından 2001 y?l?nda yap?lan bir **yüksek lisans tezi** çal??mas? kapsamında, Türkiye ba?lam?nda kullan?ma sunulmuştur. Ölçe?in geli?tirilmesi, alandaki psikolojik dan??manlar?n mesleki geli?im ihtiyaçlar?n?n belirlenmesi ve performanslar?n?n de?erlendirilmesi aç?s?ndan önemli bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Okul dan??manl???, **Yetkinlik Beklentisi**, Öz yeterlilik, Psikolojik dan??man, Ölçek geli?tirme, Mesleki yeterlilik.

Yazarlar

F. Yiyit

Amaç

Ölçe?in temel amacı, okul ortam?nda görev yapan **psikolojik dan??manlar?n** mesleki görevleri ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair sahip olduklar? inanç düzeylerini yani **yetkinlik beklentilerini** belirlemektir. Bu, onlar?n hizmet sunduklar? alanlarda (bireysel dan??ma, grup rehberli?i, veli i?birli?i, yönetsel görevler vb.) kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini nicel olarak saptamay? hedefler.

Bu arac?n geli?tirilmesi, okul dan??manlar?n?n güçlü ve zayıf yönlerini saptayarak, daha hedef odaklı mesleki e?itim ve süpervizyon programlar?n?n planlanmas?na bilimsel bir dayanak olu?turmay? amaçlamaktadır. Aynı zamanda, **yetkinlik beklentisi** düzeylerinin i? tatmini ve tükenmi?lik gibi di?er psikolojik de?i?kenlerle olan ili?kilerini ara?tırmaya olanak tanır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı, **Yetkinlik Beklentisi** (veya Öz Yeterlilik) kavramıdır. Bu yapı, Bilişsel Sosyal Öğrenme Kuram?ndan türetilmi? olup, bireyin belirli bir eylemi ba?arılı? bir şekilde gerçekleştirebilece?ine dair içsel inancı ifade eder. Okul psikolojik dan??manlar? özelinde bu

yap?; rehberlik hizmetlerini sunma, kriz yönetimi, ö?renci de?erlendirmesi ve okul-aile i?birli?i gibi temel mesleki alanlardaki alg?lanan yeterlilik inançlar?n? kapsar.

Ölçek, dan??manlar?n yaln?zca teorik bilgi düzeylerini de?il, bu bilgiyi okul ortam?n?n karma??k ve dinamik ko?ullar?nda etkili bir ?ekilde uygulama yeteneklerine olan güvenlerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu öz yeterlilik inançlar?, dan??manlar?n zor görevler kar??s?ndaki çaba düzeylerini, görevler kar??s?ndaki ?srarlar?n? ve zorluklarla ba?a ç?kma stratejilerini do?rudan etkileyen önemli bir psikolojik de?i?kendir.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgileri detayl? olarak sunulmam??tır. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen **ölçek geli?tirme** sürecinde, arac?n amaçlanan yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için çe?itli geçerlik analizleri yap?lmas? zorunludur. Bu analizler ?unlar? içermelidir:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, okul psikolojik dan??manl???n?n tüm önemli yetkinlik alanlar?n? temsil edip etmedi?i, genellikle alan?nda uzman ki?ilerin görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik alt boyutlar?n? (faktörlerini) do?rulayan istatistiksel yöntemler (Faktör Analizi) kullan?larak, ölçülen yetkinlik yap?s?n?n tutarlıl??? ara?t?r?lm??tır.

Güvenirlik

Sunulan kaynak verilerinde güvenilirli?e dair nicel bir istatistik (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) bulunmamaktadır. Geli?tirme a?amas?ndaki bir psikometrik araç için güvenilirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl???n? ve kararlıl???n? göstermek aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Beklenen güvenilirlik yöntemleri ?unlardır:

?ç Tutarlıl?k Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek için Cronbach Alfa veya benzeri katsay?lar?n hesaplanması.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini kontrol etmek amacıyla belirli bir zaman aral???yla tekrar ölçüm yap?lması.

Faktör Analizi

Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n Yetkinlik Beklentisi Ölçe?i, çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü için, ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde Faktör Analizi yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bu analiz, özellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ?eklinde gerçekleştirilerek, yetkinlik beklentisinin

alt?nda yatan temel boyutlar?n (faktörlerin) ke?fedilmesine olanak tan?r.

Bu faktörler, tipik olarak okul dan??manlar?n?n çal??ma alanlar?na paralel olarak gruplan?r; örne?in, Bireysel Dan??ma Yetkinli?i, Okul Yönetimi ve ??birli?i Yetkinli?i, Krize Müdahale Yetkinli?i ve Grup Rehberli?i Yetkinli?i gibi alt ölçekler ortaya ç?kabilir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Tamamen kat?lm?yorumdan Tamamen kat?l?yorum'a kadar de?i?en, genellikle 5 veya 7 noktal? bir derecelendirme sistemi beklenmektedir).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Okul Psikolojik Dan??manlar? (Rehber Ö?retmenler)

Ya? Grubu: Çal??an yeti?kinler (Genellikle 22-65 ya? aras? meslek profesyonelleri)

Nüfus Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???na ba?l? resmi ve özel okullarda görev yapan psikolojik dan??manlar örneklem grubunu olu?turmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerini belirli yetkinlik alanlar?nda ne kadar yeterli gördüklerini, verilen ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? i?aretleterek belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik inanc?, Okul rehberlik hizmetleri, Mesleki geli?im, Yüksek lisans tezi, Psikolojik ölçme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Tez yay?mland??? tarihinde ORCID kullan?m? yayg?n de?ildi.)

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2001 dönemi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmittir (Test Y?l?: **2001**). Yüksek lisans ve doktora tezleri genellikle kamuya aç?k belgeler oldu?undan, akademik ve e?itim amaçlı? kullan?mlar? için yazar?n ve/veya üniversitenin izni gerekebilir. Ticari kullan?m ve ücretlendirme bilgileri, tezin orijinal metninde veya yazar?n sonraki yay?nlar?nda detaylandır?lmaldır.

Kaynaklar

Yiyit, F. (2001). *Okul psikolojik dan??manlar??n yetkinlik beklentilerini ölçmeye yönelik bir ölçek geli?tirme çal??ması* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Okul Psikolojik Dan??manlar??n Yetkinlik Beklentisi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Yiyit (2001) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.